VIIKONVAIHDE

VIIKON ÄLÄHDYS

Tarkinkin sekoaa vyyhdeissä, jos yrittää pitää kaikki langat omissa käsissään.

PÄHKINÄ

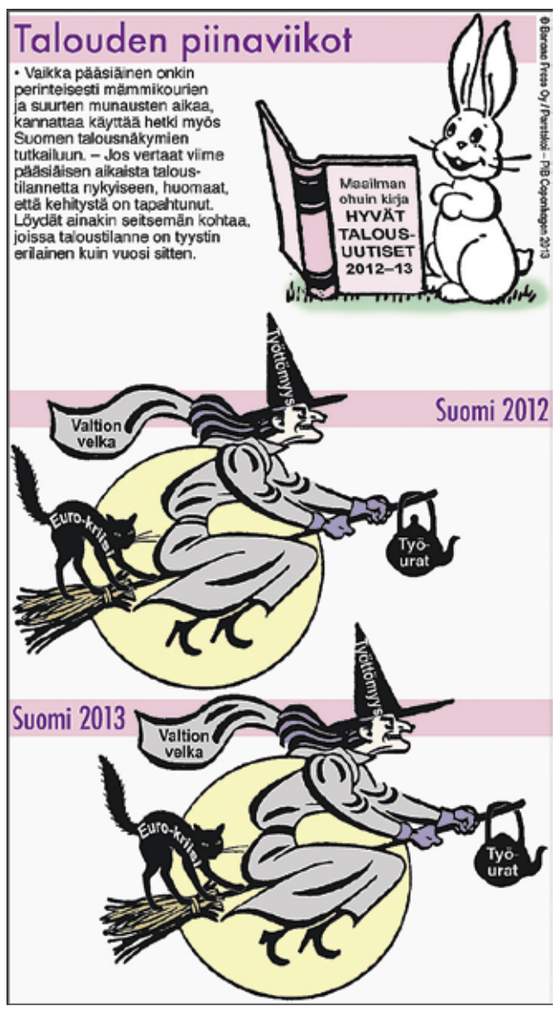

SUDOKU

Taso: Keskivaikea

				7		4		3
					1			5
		5	3		6			
				5				
	2		4	6				
	7	1					9	
		9		3				
8								4
2			9		4	3		7

Sudoku-tehtävän 374 ratkaisu.

9	6	2	7	5	4	3	8	1
8	5	3	9	1	2	6	7	4
4	1	7	6	3	8	2	9	5
6	7	8	4	9	1	5	3	2
3	4	9	2	6	5	8	1	7
5	2	1	8	7	3	9	4	6
1	3	4	5	8	6	7	2	9
2	9	5	3	4	7	1	6	8
7	8	6	1	2	9	4	5	3

Tehtävä numero 375.

Täytä ristikko siten, että jokaisella pysty- ja vaakarivillä (ja paksuilla viivoilla rajatuissa 3 x 3 laatikoissa) on jokainen luku yhdestä yhdeksään. Kerran ja vain kerran! Apua Sudokun ratkaisuun osoitteessa: www.sudoku.org.uk

EDELLISEN RISTIKON RATKAISU

T	A	P	A		K	E	L	A			A	L	U	S		U	N	T	O		V	A	K	A
A	S	E	N	T	O		A	U	L	I	S		O	P	E	L		U	S	V	A	T	O	N
P	I	I	A		S	I	T	R	A		E	S	T	E		K	A	S	A		S	E	L	O
P	A	T	R	I	K		T	A	S	A	N		I	S	M	O		I	M	U	T	T	A	A
A		E			I		I		S		N			I	I	V	A	N	A		A		U	
V	Ä	L	I		K	A	A	T	E	L	U		K	A	L	A		A		P	A	S	S	I
A	L	E	T		A	R	T	O		O	S	T	E	L	L	A		T	E	I	N	I		H
T	Y	V	I		R	A	U	T	I	O			H	I	E	T		U		T	O	P	P	A
	T	Y	Ö	K/H	A	L	U	T		K	E	V	Ä	T	R	E	M	O	N	T	T	I	I	N
							L				S			E				T			T		U	
							E	I	K	A	T		V	E	I	V	A	T	A		I	L	P	O
							T	I	E	D	E	R	E	T	K	I		E	L	O	M	A	A	T
							I	L	L	E	R		S	T	E	V	I	E	T		E	D	U	S

Laulu koti-ikävästä antaa äänen toisen polven ruotsinsuomalaisille

Mika Ronkaisen ohjaama Laulu koti-ikävästä on menestynyt elokuvajuhlilla. Pääosassa olevalle Kai Latvalehdolle on tärkeää, että omat ruotsinsuomalaiset juuret löytyivät dokumentin teon myötä.

RAMI MARJAMÄKI

Laulu koti-ikävästä palkittiin Tampereen elokuvajuhlilla yleisö- ja Risto Jarva -palkinnolla. Siperiassa juhlivat poika Kai Latvalehto (vas.), ohjaaja Mika Ronkainen ja isä Tauno Latvalehto.

TAMPERE

Ohjaaja **Mika Ronkaisen** sekä isän ja pojan, **Tauno** ja **Kai Latvalehdon** ympärillä kuhisee Tampereen elokuvajuhlien näytännön jälkeen.

”Ihmiset samaistuvat vahvasti tarinaan”, ohjaaja kertoo.

”Juuri Suomessa on tullut tosi paljon juttelemaan ihmisiä, joilla on sama tarina kuin Kailla, että he ovat teini-iässä 80-luvulla muuttaneet Ruotsista takaisin tänne.”

Lapselle koti oli Ruotsi

Paluumuuttajien lapset kantoivat usein kaksinkertaista taakkaa: Ruotsissa suomalaisuus hävetti, Suomessa taas ruotsalaisuus piti piilottaa.

”Rajua siinä on se, että ensimmäinen sukupolvi palasi kotimaahansa muuttaessaan takaisin Suomeen, mutta heidän lapsilleen kotimaa oli Ruotsi.”

13-vuotias Kai itki muuttoa kaksi viikkoa. Suomi oli mummolan maa, mutta koti oli Göteborgissa. Aikuisiällä hän kuitenkin unohti ruotsinsuomalaisen taustansa vuosikausiksi.

”Ei sitä koskaan tarvinnut kieltää enkä sitä hävennyt, mutta se ei tullut esille, eikä tuntunut tärkeältä ennen kuin vasta viime vuosina”, hän kertoo.

Jotakin puuttui, vaikka kaikki olikin elämässä hyvin.

Koskettaa jokaista sukua

Ronkaisella ei ollut omakohtaista kokemusta aiheesta.

”Sain silti Kain ulkopuolisuuden tunteesta heti voimakkaasti kiinni. Meidänkin perhe oli muuttanut silloin 70-luvulla samoista syistä, mutta vain maakunnan reunalta toiselle”, Oulussa asuva ohjaaja taustoittaa.

1960- ja 1970-lukujen valtava rakennemuutos tyhjensi maaseudun ja sai 600 000 suomalaista etsimään leveämpää leipää Ruotsista.

”Suomesta on lähtenyt enemmän ihmisiä kuin mistään muusta Euroopan maasta ulkomaille. Jokaisesta suvusta on joku muuttanut Ruotsiin”, Ronkainen muistuttaa.

Kaksi henkistä kotia

Toisen sukupolven identiteetti eroaa väistämättä ensimmäisestä siirtolaissukupolvesta.

”Ruotsinsuomalaisuus on 90-luvulle saakka tarkoittanut sitä, että olet suomalainen, joka on muuttanut Ruotsiin. Ja sehän ei päde satoihin tuhansiin eli omaan sukupolveeni”, Kai Latvalehto muistuttaa.

Jo kysymys kotimaasta saattaa osoittautua monimutkaiseksi.

”Monet toisen sukupolven siirtolaiset ovat sitä mieltä, että heillä on kaksi kotimaata, Ruotsi ja Suomi.”

Oma puuttuva palanen löytyi elokuvan teon myötä.

”Suuri ahaa-elämys oli se, että minulla on kahdet juuret. Ihmisellä voi olla monta henkistä kotia.”

Aknestik-yhtyeen kitaristin ja kieltenopettajan elämä muuttui myös työrintamalla.

”Nyt olen tehnyt jo kaksi vuotta väitöskirjaa, jonka aiheena on ruotsinsuomalainen kulttuuri-identiteetti. Sitä ei olisi tapahtunut ilman dokumentin tekoa.”

Suomi on Ruotsissa in

Ruotsissa suomalaisuus on nyt nosteessa. Varsinkin nuoret ruotsinsuomalaiset ovat vapautuneet alemmuudentunnosta.

”Nykyään Ruotsissa sanotaan ’det är inne att vara finne’”, Latvalehto vahvistaa.

Dokumentti nostaa esiin musiikin merkityksen. Siirtolaisten 60–70-luvuilla tekemät kappaleet soivat tuoreina toisen sukupolven muusikoiden tulkintoina. Musiikki oli isä Taunolle tärkeä kontakti vanhaan kotimaahan.

”Viikonlopun tullessa siirtolaiset keräsivät matot syrjään, laittoivat levyn soimaan, joivat viinaa ja sitten kaivattiin kotimaahan. Niistä ajoista on pitkä matka siihen, että Tukholman parhaalla klubilla Södermalmilla soitetaan suomitangoa”, Ronkainen vertaa.

Elokuvassa esiintyvä Darya & Månskensorkestern on tehnyt vanhasta suomi-iskelmästä trendikästä.

”Se kuvastaa myös koko tätä identiteetin muutosta, mikä on tapahtunut parissa–kolmessakymmenessä vuodessa.”

Palkittu elokuva

Laulu koti-ikävästä palkittiin parhaana pohjoismaisena dokumenttielokuvana Göteborgin elokuvajuhlilla helmikuussa.

Tampereen elokuvajuhlilla se sai Risto Jarva -palkinnon sekä voitti kotimaisen kilpailun yli 30-minuuttisten sarjan ja yleisöpalkinnon.

HENNA VAINIO

Elokuvateattereissa 5.4. alkaen. Darya & Månskensorkestern Suomen kiertueella 31.3.–5.4.

KOMMENTTI

Haikeanhauska matka menneisyyteen

”Suomi se on ollut minun äitieni kieli ja Suomi se on ollut minun maani. Ei voi väittää, ettei sinne vieläkin tee mieli ja ettei vielä ikäväkin vaani.”

Laulu koti-ikävästä soittaa kyyneleet silmiin. Anna Järvisen & Månskensorkesternin esittämä nimikappale muistuttaa haikeasti siirtolaisen kodittomuuden tunteesta.

Road movie -henkinen dokumentti rullaa silti letkeästi kuin mersu maantiellä ja irrottaa monet hyväntahtoiset naurut. Isän ja pojan avoimet keskustelut kutovat sovinnon sukupolvien välille.

Laulu koti-ikävästä osoittaa myös, miten lyhyt on muistimme lähihistorian suhteen. Maahanmuuttajia sosiaalipummeina pitävien olisikin terveellistä muistaa, kuinka kipeältä ”finnjävelin” leima on tuntunut ruotsinsuomalaisista.

HENNA VAINIO

RISTIKKO

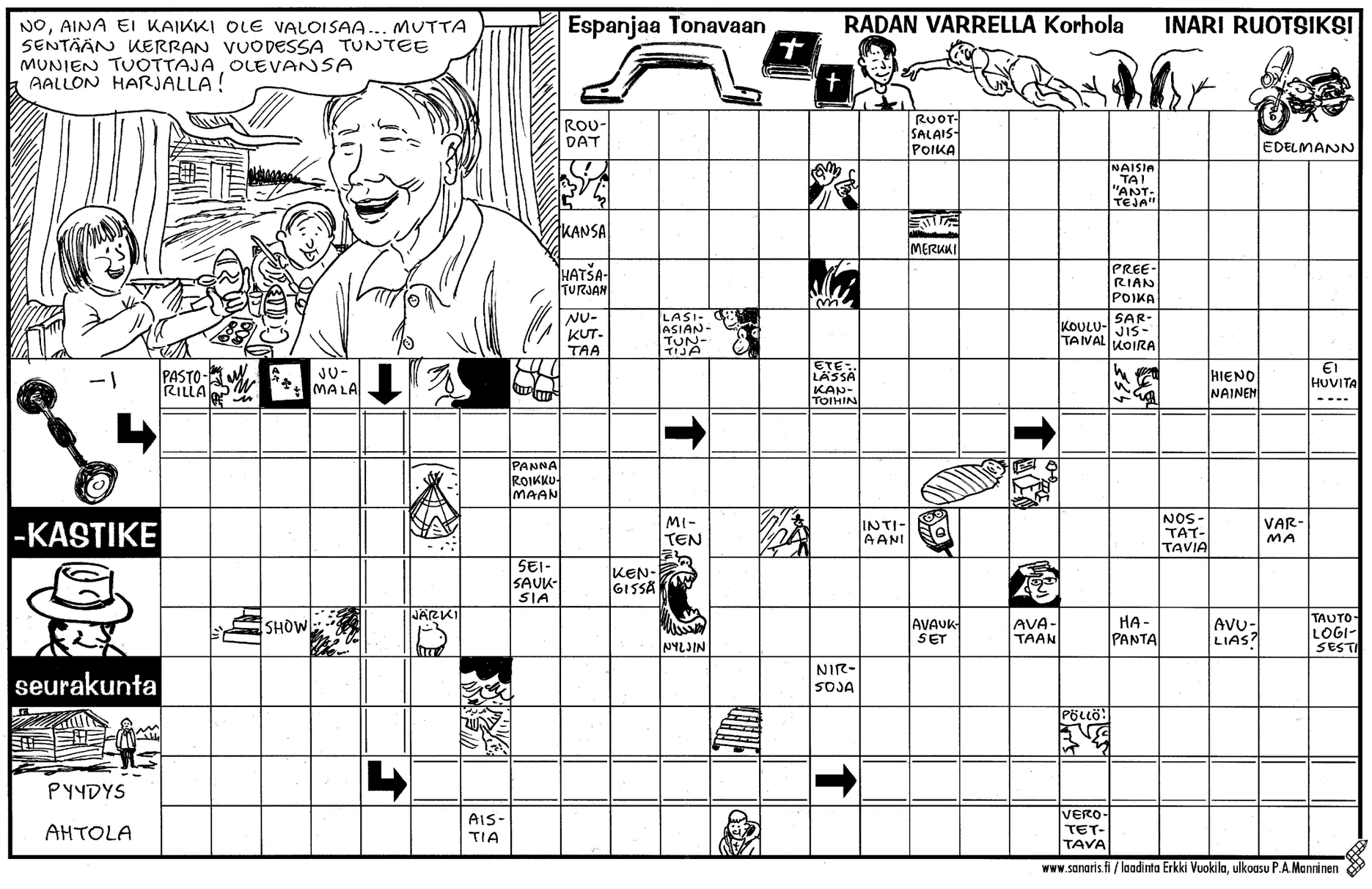

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu P.A.Manninen